

תפ (חיפה) 62758-05-22 - מדינת ישראל ע"י נ' יעקב בן שושן ע"י

ת"פ (חיפה) 62758-05-22 - מדינת ישראל ע"י נ' יעקב בן שושן ע"י

ת"פ (חיפה) 62758-05-22

מדינת ישראל ע"י

ב"כ עו"ד איה שורק

נגד

יעקב בן שושן ע"י

ב"כ שיראל אברג'יל

בית משפט השלום בחיפה

[29.01.2026]

כבוד השופטת רונה פרסון

גזר דין

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירה של פגיעה בזדון במד מים ועשיית מעשה העלול לגרום לזיוף מדידה (שתי עבירות) - עבירה לפי סעיף 11(א) וסעיף 12 לחוק מדידת מים, תשט"ו - 1955 (להלן: "חוק מדידת מים").

2. הרשות הממשלתית למים ולביוב (להלן: "הרשות") היא הגורם האחראי על ניהול משק המים עבור הציבור בישראל, על פי חוק המים, תשי"ט-1949 (להלן: "חוק המים").

עניינו של כתב האישום בפגיעה בזדון במד מים מכני מדגם W.S.T (מספר מד מים - 14103803) שהותקן במתקן הפקה נחשולים ג' (מספר מתקן - 229965) באזור המועצה האזורית חוף הכרמל (להלן: "מד המים") ועשיית מעשה העלול לגרום לזיוף המדידה על ידי הצבת מגנט על הרגיסטר של מד המים באופן שפוגע בצימוד המגנטי של מד המים ועלול לשבש את מדידת המים על ידי האטה או עצירה מוחלטת של תמסורת המדידה ברגיסטר של מד המים.

הנאשם הוא מי ששימש במועדים הרלוונטיים לכתב האישום כמפעיל בריכות הדגים במדגה בקיבוץ נחשולים שבאזור המועצה האזורית חוף הכרמל (להלן: "המדגה") ומי שהיה האחראי ובעל הגישה לקידוח נחשולים ג' - מתקן מספר 229965 - באמצעותו נשאבים המים המסופקים למדגה ואשר עליו הותקן מד המים נשוא כתב האישום (להלן: "הקידוח").

בתאריך 30.4.17 נכנס לתוקפו תיקון 27 לחוק המים אשר העניק למועצת הרשות את הסמכות לקבוע כללים לחישוב עלות המים לרבות תעריפים לדמי מים (להלן: "תיקון 27 לחוק המים"). מכוח סמכות זו קבעה מועצת הרשות את כללי המים (חישוב עלויות ותעריפים להפקה ולהולכה), תשע"ז - 2017.

ביום 24.12.20 הניח הנאשם מגנט על מד המים (להלן: "המגנט הראשון"), בכוונה לזייף את רישום הזרימה במד המים, באופן שכמות המים מהקידוח שתירשם במד המים תפחת מהכמות בפועל ומכאן יפחת התשלום בגין המים, אשר לדעת הנאשם עלה בעקבות תיקון 27 לחוק המים.

ביום 29.6.21 במהלך ביקורת, הבחין מפקח הרשות (להלן: "המפקח") במגנט הראשון והסירו.

ביום 30.6.21 הניח הנאשם מגנט אחר על מד המים (להלן: "המגנט השני").

- ביום 30.6.21, במהלך ביקורת חוזרת, הבחין המפקח במגנט השני והסירו. הנחת המגנט הראשון והמגנט השני על מד המים, עלולה הייתה לגרום לזיוף מדידת המים מהקידוח באמצעות מד המים בתקופות שבין 24.12.20 לבין 29.6.21 וביום 30.6.21.
3. לאחר שנשמעה חלק מפרשת התביעה, הודיעו הצדדים, בדיון ביום 5.11.24, כי הגיעו להסכמה לפיה הנאשם חזר בו מכפירתו, הודה בכתב האישום והמאשימה הוגבלה בטעוניה לעונש שלא לטעון לקנס העולה על 76,000 ₪.
4. במסגרת הראיות לעונש מטעם המאשימה העידו מר דני גרינוולד, סמנכ"ל רגולציה של רשות המים, ומר אייל גורן, האחראי על החקלאות והמים בקיבוץ נחשולים.
- מר גרינוולד עמד בעדותו על חשיבות הרגולציה על משק המים ועל הסכנות הכרוכות בשיבוש מדידת מים והגיש מסמך (נ/1) ובו הערכה של כמות המים שהופקה מהמתקן בתקופה שבה המדידה הייתה בלתי תקינה ושוויה הכלכלי. מר גורן העיד על נושא הגביה בגין מים מליחים בקיבוץ נחשולים משנת 2020, ועל השינוי בתעריפים בעקבות תיקון 27 לחוק המים החל משנת 2017. כמו כן העיד על שיחות שערך עם הנאשם בחודש מרץ 2020 ובחודש מאי 2020 במסגרתן הוכיח את הנאשם על כך שהוא חורג בכמויות שאיבת המים.
5. במסגרת הראיות לעונש מטעם ההגנה העיד הנאשם עצמו. הנאשם הצטער על מעשיו וטען שלא ידע שהמעשה הוא עבירה פלילית. העיד כי בדצמבר 2020 "מישהו אמר לי שזה אפשרי כי במילא זה מים שוליים ומים שלא משלמים עליהם אתה יכול לשים מגנט וזה יעצור את הזרימה. קודם כל ביררתי שזה לא עושה נזק. זה ציוד שלנו. זה לא ציוד של רשות המים. זה לא עשה נזק לשום דבר. אנחנו לא משלמים מים. אני לא משלם על הדבר הזה. אז מה המניע שלי? רק לשמור על הסביבה של בני האדם. יתושים מגיעים באלפים בגלל שאין מים ובגלל שאייל הגביל אותי, אני הלכתי נגד אייל, לא נגדכם. אני לא יודע מי אתם. אני מכיר רק את הפקחים שמגיעים לשתות אצלי קפה." (פרו' מיום 1.1.26, עמ' 47, ש' 9-14).
6. ב"כ המאשימה הגישה טעוניה לעונש בכתב עליהם הוסיפה טעוניה בעל פה. טענה כי תכלית החקיקה הנוגעת למשק המים היא לשמור על מקורות המים בישראל, דבר המהווה אינטרס ציבורי עליון, נוכח מיעוט מקורות המים. טענה כי חוק מדידת מים נועד לשמור על משאב יקר ערך וחיוני זה, שהוא קניינו של הציבור, ומשכך כל עבירה על חוק זה מהווה פגיעה במשאבים חיוניים. עוד טענה כי מדובר בעבירה שמהותה חבלנית ומזיקה, שמטרתה להשיג טובות הנאה כלכליות עבור מבצעה. טענה כי העונש צריך לשקף לא רק את השמירה על תכליות החוק, אלא גם את מניעת ההנאה מהעבירה. טענה כי תכלית חוק מדידת מים היא עידוד הציבור לחסכון במים ומניעת בזבזם שלא לצורך, ומשכך, חוק זה קובע את העיקרון כי יש להפיק ולספק מים רק במדידה. טענה כי לעבירת הפגיעה במד המים שני היבטים, האחד הוא היבט הזדון - הפגיעה במד עצמו, והשני הוא הפגיעה ביכולתה של הרשות הרגולטורית, רשות המים, לבצע את תפקידה.

טענה כי הפגיעה בערכים החברתיים היא כפולה, הן בערכים החברתיים האוסרים זיוף וחבלה במתקנים ציבוריים של משאבים חיוניים והן פגיעה בקניינו של הציבור. טענה כי התנהלות הנאשם אשר חיבל במד המים פעם נוספת, אחרי שכבר הוסר המגנט מהמתקן, מהווה נסיבה לחומרא. טענה כי מאחר ואין מדובר באישום נפוץ, ניתן ללמוד על מדיניות הענישה מסקירה השוואתית של ענישה בעבירות דומות, שעניין פגיעה ברכוש שמטרתו להגן על משאב חיוני וציבורי. הגישה אסופת פסיקה לעניין עבירות של פגיעה במתקן בזק, השחתת מתקן חשמל והיזק בזדון. טענה כי כפי שעולה מהמסמך נ/1, שווי טובת ההנאה שהופקה כתוצאה מהחבלה המתמשכת במד המים עומד על סך של 75,793 ₪, כאשר ההערכה מבוססת על חישוב הצריכה בשנים קודמות. טענה כי על פי סעיף 63 לחוק העונשין, ניתן להטיל קנס עד פי ארבעה משווי טובת ההנאה שהופקה. טענה כי הקנסות המקסימליים הקבועים בסעיף 61 לחוק העונשין אינם משקפים את שווי טובת ההנאה שהפיק הנאשם בפועל מן העבירה.

טענה למתחם ענישה של קנס ששיעורו נע בין 40,000 ₪-70,000 ₪, כאשר הרף הגבוה נגזר מהסדר הטיעון בין הצדדים ומבטא את שווי ההפקה. ביחס לקביעת העונש בתוך המתחם, טענה כי מאחר שמדובר בחבלה חוזרת, ובשים לב לכך שהנאשם הכחיש תחילה את מעורבותו באירוע ואף נשמעו בתיק מרבית עדי התביעה, ביקשה לגזור על הנאשם קנס בסך 60,000 ₪ ולחייב את הנאשם בחתימה על התחייבות בגובה כפל הקנס להימנע מביצוע עבירות דומות למשך שלוש שנים.

7. ב"כ הנאשם בטיעונו לעונש טען כי הפסיקה שהגישה ב"כ המאשימה אינה רלוונטית ולא מתייחסת לעבירה של גניבת מים או הפקת מים שלא כדין. טען כי המאשימה לא הסבירה מדוע לא הוגש אף אישום בעבירה המיוחסת לנאשם, וכי מדובר בעבירה שעובדותיה דומות לעבירה שבסעיף 400 לחוק העונשין וצירף אסופת פסיקה ביחס לעבירות של גניבת מים לפי סעיף זה. עוד צירף רשימת תיקים שנסגרו בהסדר וטען כי הקנסות שהוטלו שם מינימליים. ציין כי הנאשם אכן ביצע את העבירה אך הוא לא סבר שהוא עושה פעולה שאינה חוקית, ולא הבין את חומרת המעשה והשלכותיו. טען כי לנאשם לא צמחה טובת הנאה אישית מביצוע העבירות.

אשר לכמות המים, הפנה ל-נ/1 ולעדויות של מר גרינוולד, וטען כי מדובר בהערכה שאינה הגיונית על פניה. טען כי על פי המסמך חישוב הצריכה שנקבעה לשנת 2020 היא על פי ממוצע השנים 2017-2019. טען כי לרשות יש את מידת ההפקה בשנת 2020, בסך 158,500 קוב, כ-150,000 קוב פחות מהממוצע שנקבע. טען כי הנאשם הניח את המגנט ביום 24.12.20, ולא ייתכן שביום אחד הופקו 150,000 קוב מים. טען כי על פי הערכה בלתי הגיונית זו מבקשת המאשימה לטעון לעונש בצורה מחמירה. טען כי הסעיף הרלוונטי לקביעת הקנס הוא סעיף 63 לחוק העונשין מכוחו ניתן להטיל את הקנס ביחס לנזק שנגרם.

טען כי מר גרינוולד הסכים שמרבית המים שנשאבים חוזרים ולמעשה השאיבה אינה גוזלת מים ממדינת ישראל. מעבר לכך טען כי מדובר במים שאין להם שימוש אחר מכיוון שרמת המליחות שלהם גבוהה ואף אינה מתאימה לגידולים חקלאיים. עוד טען כי בשנים הרלבנטיות אישרו להפיק במקום בין 400,000-450,000 קוב. ביקש להתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם, בגילו ובשירותו הצבאי הארוך בצנחנים. טען שלא מדובר במי שפעל בזדון וכי הוא לא ביצע את המעשים כדי לפגוע או כדי להשיג רווח אלא חשב שעשה פעולה לטובת הכלל. 8. הנאשם בדבריו לפני הביע חרטה, ואמר שלא ידע שמדובר בעבירה פלילית וכי לא פגע באף אחד. טען כי לא היה צריך לעשות את המעשה אלא לפעול בדרכים אחרות כדי להעביר את המים, וכי לא הצליח ועשה טעות.

- קביעת מתחם העונש ההולם
9. המחוקק קבע במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, את עקרון ההלימה המנחה בענישה, דהיינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל. על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם, ובתוך כך יתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בעבירה, כאשר בתוך המתחם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב, בין היתר, בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.
10. בית המשפט העליון עמד על כך שתכלית החקיקה הנוגעת למשק המים היא שמירה על מקורות המים בישראל בהיותם משאב חיוני ומוגבל. כך נפסק בע"א 8234/08 מנהל הרשות הממשלתית למים וביוב נ' תדיר-גן (מתכת) (2.12.10):
- "השמירה על מקורות המים בישראל היא אינטרס ציבורי עליון, נוכח מקורות המים המועטים העומדים לרשות המדינה ונוכח מגמת ההידלדלות של מקורות אלה כתוצאה מתנאי אקלים ובשל גורמים שונים נוספים...
11. חוק מדידת מים קובע את החובה לספק מים במדידה אינדיבידואלית, במטרה לעודד חיסכון במים, למנוע בזבז ולהבטיח תשלום הוגן המשקף את הצריכה הממשית. תכליתו העיקרית של החוק היא יצירת מנגנון שיחנך את הצרכנים לחיסכון במים. המדידה המדויקת נתפסת ככלי מרכזי לניהול משאב המים המוגבל בישראל (ראו ת"א (שלום י-ם) 23836/96 עיריית ירושלים נ' וינוגרד (20.2.02), בר"ע (מחוזי י-ם) 3106/07 הגיחון מפעלי מים וביוב ירושלים בע"מ נ' ד"ר האזרחי (17.3.08)).
12. בתי המשפט עמדו על כך שעבירות המתייחסות לנטילה בלתי חוקית של משאבים ציבוריים כגון מים, חשמל או גז - מהוות מכת מדינה של ממש. מדובר בעבירות נפוצות אשר גילויין קשה, ואשר מטילות נטל כלכלי כבד על הציבור שומר החוק שנאלץ לשאת בעלויות המשאבים שניטלו על ידי אחרים שלא כדין. משכך נקבע כי נדרשת החמרה בענישה בעבירות אלה (ראו ת"פ (שלום ב"ש) 31406-11-18 מדינת ישראל נ' אלצאנע (6.3.24), ת"פ (שלום ב"ש) 42115-10-22 מדינת ישראל נ' אבו עראר (17.12.25)).
13. בהתאם לתכליות חוק מדידת מים, הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירה כאן הם הגנה על קניין הציבור, הגנה על שוויון בין הצרכנים, שלטון החוק והגנה על משאביה החיוניים של המדינה.
14. ביחס לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, מדובר במעשה מכוון ומתוכנן שבו הניח הנאשם מגנט על מד המים, בכוונה לגרום לזיוף המדידה של כמות המים הנצרכת בפועל ובאופן זה לגרום להפחתת התשלום בגין המים. הנאשם ביצע העבירה בהיותו מפעיל בריכות הדגים ומשכך בעל גישה למתקן הקידוח באמצעותו נשאבים המים המסופקים למדגה, ובכך ניצל את תפקידו לצורך ביצוע העבירה. מדובר בעבירה שנמשכה כחצי שנה, עד שהתגלתה על ידי מפקח הרשות, אשר הסיר את המגנט. עם זאת, גם אחרי שהמגנט הוסר, שב הנאשם והניח מגנט אחר על מד המים, כבר ביום למחרת. אופן התנהלותו של הנאשם והחזרתיות במעשיו מהווה נסיבה לחומרא.
- ביחס לנזק, מהמסמך נ/1 שהגישה המאשימה עולה כי שווי טובת ההנאה מוערך בסך של כ- 75,000 ₪. עם זאת, יש לציין כי לא נטען שנגרם נזק למד המים עצמו.

נתתי דעתי לטענות הנאשם כי לא ידע שמדובר בעבירה פלילית וכי פעל על מנת להציל את המדגה מהתייבשות. עם זאת, לא מצאתי כי יש בכך כדי להוות צידוק למעשיו, במיוחד שעה ששב והניח את המגנט על מד המים לאחר שכבר הוסר פעם אחת על ידי מפקח הרשות. מכאן, שהנאשם ידע שמעשיו אסורים ושיש במעשיו כדי לפגוע בציבור כולו. 15. נוכח הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כפי שתוארו לעיל, אני קובעת כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא ממשית.

16. סעיף 11(א) לחוק מדידת מים מורה כדלקמן:

"לא יפגע אדם בזדון במד-מים, ולא יעשה בו מעשה העלול לגרום לזיוף המדידה."

סעיף 12 לחוק מדידת מים מורה כדלקמן:

"העובר על הוראה מהוראות חוק זה או על תקנה שהותקנה לפיו, דינו - מאסר ששה חדשים או קנס אלף לירות, או שני הענשים כאחד."

17. ביחס למדיניות הענישה ציינו ב"כ הצדדים כי לא ניתן לאתר פסיקה בעבירה לפי סעיף 11(א) לחוק מדידת מים, בה הורשע הנאשם, שכן אישום בעבירה זו אינו נפוץ.

המאשימה טענה כי ניתן להקיש לעניין העונש מהענישה בעבירות שעניינן פגיעה ברכוש שמטרתן להגן על משאב חיוני וציבורי ואילו הסניגור טען כי פסיקה זו אינה רלוונטית, וביקש לערוך השוואה לענישה בעבירות שעניינן נטילת מים או חשמל לפי סעיף 400 לחוק העונשין. נתתי דעתי לפסיקה אליה הפנו ב"כ הצדדים ולפסיקה נוספת, תוך אבחנה בין המקרה עסקינין למקרים אחרים והכל כפי שיפורט להלן.

עבירה של נטילת מים או חשמל לפי סעיף 400 לחוק העונשין:

סעיף 400 לחוק העונשין שעניינו נטילת חשמל או מים או גז, המצוי בפרק י"א סימן ב': "עבירות מעין גניבה", מורה כדלקמן:

"מי שבמזיד או במרמה נוטל או צורך חשמל או מים או גז שאינו זכאי להם, או משתמש בהם או גורם להטייתם או לבזבזם, דינו - מאסר שלוש שנים."

· בעפ"ג (מחוזי ב"ש) 48911-04-24 אלצאנע נ' מדינת ישראל נ' (19.6.24), נדחה ערעורו של המערער, אשר הורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של נטילת חשמל שלא כדין, בניגוד לסעיף 400 לחוק העונשין. המערער חיבר את מערכת החשמל שבביתו, באמצעות כבל, לארון חשמל השייך למועצה המקומית. לאחר שהדבר התגלה והחיבור נותק, המערער התחבר בשנית למערכת החשמל בכך שמתח כבל ממערכת החשמל בביתו למערכת החשמל של מסגד הסמוך לביתו (לא צוין שווי הנזק). בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש נע בין עונש מאסר צופה פני עתיד ועד עונש מאסר בפועל בן מספר חודשים, אשר יכול שירוצה בעבודות שירות. אשר לגובה הקנס, בית משפט השלום עמד על כך שבהיות העבירה שעבר הנאשם מכוונת להשגת יתרון כלכלי, ראוי להשית עיצום כספי משמעותי. על הנאשם הושתו חודשיים מאסר בפועל בעבודות שירות, לצד מאסר מותנה וקנס בסך ₪ 10,000.

· בת"פ (שלום ב"ש) 42115-10-22 מדינת ישראל נ' אבו עראר (17.12.25), הורשע הנאשם על פי הודאתו בעבירה של נטילת חשמל בגניבה, לפי סעיף 400 לחוק העונשין. הנאשם נטל חשמל שלא כדין באמצעות חיבור פיראטי אשר נעשה באמצעות מהדקים אל כבל חשמל ראשי השייך לחברת החשמל, וחיבורו אל בית העסק של הנאשם, כל זאת על פני תקופה של כשנה, כאשר שווי החשמל שנגנב הוא כ-113,200 ₪. בית המשפט קבע כי מתחם העונש נע בין מאסר קצר שיכול שירוצה בעבודות שירות ועד שנת מאסר, לצד ענישה נלווית. בית המשפט גזר על הנאשם מאסר מותנה, קנס בסך 8,000 ₪ ורכיבים נוספים.

· בת"פ (שלום עכו) 29060-08-15 מדינת ישראל נ' אוזן (5.2.18), אליו הפנה הסיניגור, הורשע הנאשם על פי הודאתו בביצוע עבירה של גניבת מים בניגוד לסעיף 400 לחוק העונשין. הנאשם נטל מים מצינור מים ראשי, וזאת באמצעות חיבור מאולתר שביצע מהצינור. הנאשם נטל מים כאמור במשך כשנה וחצי כאשר שווי המים שניטלו הוא כ-60,000 ₪. בית המשפט התחשב בכך שהנאשם שילם את חובו לתאגיד המים, ובכך שהוא לקה במחלה קשה, וגזר עליו קנס בסך 3,000 ₪ ומאסר מותנה.

· בת"פ (שלום כ"ס) 8225-01-14 מדינת ישראל נ' אבו זמירו (23.12.15), אליו הפנה הסיניגור, הורשע הנאשם בריבוי עבירות של נטילת מים בצוותא, לפי סעיף 400 לחוק העונשין, לצד עבירות של היזק בזדון והסגת גבול. הנאשם, מנהל אגודה חקלאית, נטל יחד עם שני נאשמים נוספים, במשך תקופה של כשלוש שנים, אלפי קוב מים, עבור שימוש שלהם ושל אחרים, בשווי כולל של כחצי מיליון שקלים. בית המשפט קבע כי מתחם הענישה נע בין 12 חודשי מאסר בפועל ובין 26 חודשי מאסר בפועל, וגזר עליו מאסר בפועל של 12 חודשים, מאסר מותנה ופיצוי בסך 50,000 ₪ לחברת מקורות.

כפי שציין הסיניגור, מדובר במקרה חמור מהמקרה עסקינן, אם כי ניתן ללמוד ממנו אודות מגמת ההחמרה בענישה בעבירות אלו.

· בת"פ (שלום עכו) 7286-02-13 תאגיד מים וביוב סובב שפרעם בע"מ נגד בקר (3.7.14), אליו הפנה הסיניגור, הורשע הנאשם על פי הודאתו בנטילת מים במזיד או במרמה וכן בהתחברות למערכת המים ללא הסכמת התאגיד. במקרה זה אימץ בית המשפט את הסדר הטיעון בין הצדדים, וגזר על הנאשם קנס בסך 1,000 ₪ והתחייבות. עבירות שעניינן פגיעה במשאב חיוני וציבורי:

· ברע"פ 8708/08 אמין אלסאנע נ' מדינת ישראל (21.1.09), אליו הפנתה המאשימה, נדחתה בקשת רשות ערעור של המבקשים, אשר הורשעו בעבירות של נסיון פגיעה במתקן בזק ובקשירת קשר לעוון. המבקשים ניסו לגנוב כבל תקשורת של חברת בזק, באמצעות קשירת שרשרת ברזל לכבל על מנת להוציאו מהגוב של בזק. בית משפט השלום גזר על המבקשים קנסות בסך 2,000 ₪ ו-3,000 ₪ לצד מאסרים מותנים. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המשיבה כנגד קולת העונש, ביטל את גזר דינו של בית משפט השלום, וגזר על המבקש 1 שישה חודשי מאסר בפועל לצד מאסר מותנה וקנס בסך 10,000 ₪, ורכבו חולט, ועל המבקש 2 נגזרו שמונה חודשי מאסר בפועל (תוך הפעלת מע"ת) לצד מאסר מותנה וקנס בסך 10,000 ₪.

· בעפ"ג (מחוזי חיפה) 10826-06-13 בלאל ברייה נ' מדינת ישראל (13.2.14), אליו הפנתה המאשימה, נדחה ערעורו של המערער, אשר הורשע על פי הודאתו בעבירות של גניבת כבלי תקשורת וכן בגרימת היזק לתשתיות ולמחברים אליהן. הנאשם גנב בשעות הלילה 82 מטר כבלי נחושת מגוב של חברת בזק, העמיסם על רכב ועזב את המקום. שווי הנזק שנגרם לקווי התשתיות הוערך בכ-30,000 ₪. בית משפט השלום גזר על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי לחברת בזק בסך 30,000 ₪.

· בעפ"ג (מחוזי ב"ש) 50948-06-12 יונס אל עבייאת נ' מדינת ישראל (17.10.12), אליו הפנתה המאשימה, נדחה ערעורו של המערער, אשר הורשע על פי הודאתו בשלושה אישומים, בכך שבשלושה אירועים שונים פגע משמעותית בתשתיות חשמל בעיר רהט, גנב כבלי נחושת וסלילים, וגרם לנזקים בסך של כ-70,000 ₪. בית משפט השלום גזר על המערער עונש מאסר בפועל של 24 חודשים, מאסר על תנאי, קנס בסך 30,000 ₪ ופיצוי לחברת החשמל בסך 45,000 ₪. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור, תוך שציין כי סכומי הפיצוי והקנס שנקבעו, מבטאים את הנזק הכספי הישיר שנגרם ממעשיו של המערער, וכי לא מצא סיבה להתערב בכך.

· בת"פ (שלום כ"ס) 5166/06 מדינת ישראל נ' רובינשטיין (25.10.07), אליו הפנתה המאשימה, הורשעו הנאשמים על פי הודאתם בעבירות של פגיעה במתקן בזק וגניבה. הנאשמים התחזו לעובדי עבודות ציבוריות, פתחו את גובי בזק באמצעות מפתחות מיוחדים, חתכו את הכבלים משני צידיהם באמצעות מגזרי תייל, שלפו אותם והעמיסו אותם על טרקטור במטרה לגונבם. בכך הסבו נזק שנאמד בכ-150,000 ₪ וניתקו שירותי תקשורת לכ-3,000 מנויים. בית המשפט גזר על הנאשם 1 שישה חודשי מאסר בפועל, על הנאשם 2 גזר שישה חודשי מאסר בפועל בעבודות שירות, ועל הנאשמים 3 ו-4 גזר 15 חודשי מאסר בפועל כל אחד, על הנאשמים 2 ו-3 הוטל קנס בסך 7,500 ₪ כל אחד, ועל הנאשם 1 הוטל קנס בסך 50,000 ₪ בהתאם להסדר על פיו הוסכם שהטרקטור שבבעלותו יוחזר לידו כנגד הטלת הקנס.

המסגרת החקיקתית ביחס לשיעור הקנס

18. סעיף 61 לחוק העונשין קובע שיעורם של קנסות וסעיף 63(א) לחוק העונשין קובע כי בית המשפט רשאי להטיל על הנאשם קנס פי ארבעה משווי של הנזק שנגרם או טובת ההנאה.

19. תכליתו של סעיף 63(א) לחוק העונשין, נדונה ברע"פ 4679/10 שמשון נ' עיריית תל אביב יפו, פ"ד סה(1) 685, 697 (2011):

"תכליתו של סעיף זה הינה עונשית...הצמדת שיעור הקנס לנזק שאותו התכוון הנאשם לגרום בביצוע העבירה או לטובת ההנאה שהתכוון להשיג, נועדה לשרת תכלית הרתעתית באמצעות הוצאת בלעו של הנאשם מפיו וגרימת חסרון כיס. חקיקת סעיף זה נעשתה על רקע הכרה בכך שלעתים הקנס הקבוע בחוק עשוי לעמוד ביחס בלתי סביר לשווי טובת ההנאה שהנאשם התכוון להשיג או לנזק שהתכוון לגרום, באופן שאין בשיעורו של הקנס כדי להרתיע (ראו: הצעת חוק לתיקון דיני העונשין (דרכי ענישה) (תיקון), התשכ"ב-1962, ה"ח 522)."

20. לטענת ב"כ המאשימה, הקנסות המקסימליים הקבועים בסעיף 61 לחוק העונשין אינם משקפים את שווי טובת ההנאה שהפיק הנאשם בפועל מן העבירה, 75,793 ₪, כפי שעולה מהמסמך נ/1. ב"כ המאשימה הפנתה לסעיף 63 לחוק העונשין, אם כי ביקשה לתחום את הקנס בסכום הנע בין 40,000 ₪ - 70,000 ₪, ולגזור על הנאשם קנס בסך 60,000 ₪. הסניגור מצידו הפנה לפסקי דין בהם הוטלו על נאשמים קנסות בגובה של אלפי שקלים.

21. ביחס לשווי טובת ההנאה, ב-נ/1 נערכה השוואה של ההפקות מהמתקן בין השנה שבה בוצעה החבלה לבין שנים קודמות. במסמך פורטו הפקות המים מהמתקן בשנים 2017-2021. צוין כי יש אינדיקציות לחבלה במד בשנים 2020-2021, וכי השנים שלפני כן נראות תקינות. לפי החישוב שנערך, ממוצע הפקה לשנים 2017-2019 הוא 368,636 מ"ק. התעריף למ"ק בשנים הרלבנטיות, נוכח רמת המליחות, הוא 0.761 ₪ למ"ק. ההפרש מהממוצע בשנת 2021 הוא 221,326 מ"ק, ובניכוי 10% - 199,193 מ"ק. בגין חצי שנה בשנת 2021, מדובר ב-99,597 מ"ק ובהכפלה בתעריף החיוב הסך הוא 75,793 ₪. כפי שצוין במסמך, זו הכמות המשוערת שנחסכה שכן לא ניתן למדוד את כמות המים שהופקה בפועל ואת אפקט השיבוש של הנחת המגנט על גבי המד.

22. נתתי דעתי להשגותיו של הסניגור ביחס לחישוב שנערך ב-נ/1 אך מצאתי לדחות טענות אלה. חישוב הממוצע נערך ביחס לשנים קודמות בהן מדידת כמות הפקת המים הייתה תקינה.

על פי עובדות כתב האישום, הנאשם הניח את המגנט ביום 24.12.20 והמגנט הוסר ביום 29.6.21, ואז הניחו שוב ביום 30.6.21 והוא הוסר בשנית באותו יום. מכאן, שהנאשם שיבש את קריאות המד במשך כחצי שנה במהלך שנת 2021. ביחס לשנת 2020, כמות המים שנשאבה בשנה זו לא נלקחה בחישוב לצורך קביעת הממוצע, שכן, כפי שצוין במסמך, יש אינדיקציה לחבלה גם בשנה זו (גם אם לא על ידי הנאשם).

לאחר שעיינתי ב-1/נ/1 ושמעתי את עדותו של מר גרינוולד קיבלתי את הערכת שווי טובת ההנאה כפי שחושבה שם. עם זאת יובהר כי שווי טובת ההנאה המוערכת מהווה אך שיקול אחד במכלול השיקולים הרלוונטיים לקביעת מתחם העונש ההולם.

23. עוד נתתי דעתי לטענת הסניגור כי מעשיו של הנאשם לא גרמו לנזק שכן מרבית המים שנשאבים חוזרים, ומאחר שמדובר במים מליחים שלא ניתן לעשות בהם כל שימוש אחר.

אף שמקובלת עלי הטענה שחלק ניכר מהמים שחוזרים לאקויופר מחלחלים מבריכות הדגים או מהשקיה או מהשקיה חקלאית, הרי ששיבוש המדידה לא מאפשר לרשות לדעת כמה מים הופקו, מתי הופקו ולאן הוזרמו ויש בכך פגיעה שעה שכל הפקה משפיעה על המאזן במערכת המים. זאת ועוד, משנקבע כי הפקת מים כאמור כרוכה בתשלום, הרי שגם אם המים חוזרים במידה כזו או אחרת אין בכך כדי לאיין את ביצוע העבירה או הנזק שנגרם. במכלול הנסיבות האמורות, אין בידי לקבל טענת הסניגור.

24. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים ובחנתי את ההסכמות אליהן הגיעו הצדדים, במסגרתן התחייבה המאשימה לטעון לקנס במתחם אשר אינו עולה על 76,000 ₪, מצאתי כי ההסכמות מקיימות את האיזון הראוי בין האינטרס הציבורי הפרטני והאינטרס הציבורי הרחב שמייצגת המאשימה, לבין טובת ההנאה שניתנה לנאשם, כפי שנקבע בהלכת פלוני (ע"פ 1958/98).

25. אשר לקביעת מתחם הענישה, לאחר ששקלתי הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה לרבות החזרתיות שבמעשיו של הנאשם, עיינתי בפסיקה המתייחסת לעבירות דומות ממנה עולה מגמת החמרה בענישה ביחס לעבירות דומות, נתתי דעתי לשווי טובת ההנאה המוערכת ועיינתי בסעיפי החקיקה הרלוונטיים המתייחסים לשיעור הקנס, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם כולל קנס הנע בין 20,000 ₪ לבין 40,000 ₪ לצד ענישה נילוית.

גזירת עונשו של הנאשם בתוך המתחם

26. לא מצאתי כי במקרה שלפניי יש מקום לסטות ממתחם העונש ההולם לקולא או לחומרא.

27. לקולא, התחשבתי בכך שהנאשם הודה, לאחר שנשמעו שלושה עדי תביעה, בכתב האישום ונטל אחריות על מעשיו. בנוסף, הנאשם הביע חרטה בדבריו לפניי.

28. התחשבתי לקולא בנסיבותיו האישיות של הנאשם ובגילו, 75 שנים. עוד התחשבתי בכך שהנאשם נעדר עבר פלילי.

29. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים, נסיבותיו האישיות של הנאשם, גילו, והיעדר עבר פלילי, הודאתו של הנאשם והבעת החרטה לפניי, ולאחר שנתתי דעתי גם להערכת שווי טובת ההנאה ולחזרתיות במעשיו של הנאשם, החלטתי לגזור על הנאשם קנס בחלקו הבינוני - נמוך של מתחם הענישה שקבעתי, בצירוף התחייבות צופה פני עתיד.

אני סבורה כי ענישה זו מקיימת את עיקרון ההלימה, ויש בה כדי להגשים את האינטרס הציבורי ואת התכליות בדבר הרתעת הנאשם כמו גם הרתעתם של עבריינים בפוטנציה. על בית המשפט להעביר מסר ברור כי אין להשלים עם תופעה של נטילה בלתי חוקית של משאבי ציבור, באופן המטיל נטל כלכלי כבד על כלל ציבור שומר החוק, ויפעל ביד קשה למיגור תופעה זו.

סוף דבר

30. לאור כל האמור לעיל אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. קנס בסך 25,000 ₪.

הקנס ישולם ב-5 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 15.2.26 ואילך.

הקנס ישולם לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגביה.

ניתן לשלם את הקנס בתוך 3 ימים ממועד מתן גזר הדין, בדרכים הבאות:

* בכרטיס אשראי באתר מקוון של רשות האכיפה והגביה, בכתובת www.eca.gov.il

* במוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גביה) בטלפון *35592 או בטלפון *****_***

* בדואר ללא צורך בשובר תשלום, באמצעות הצגת תעודת זהות.

ב. אני מחייבת את הנאשם בסך של 30,000 ₪ להימנע מביצוע העבירה בה הורשע למשך שנתיים מהיום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים.

ניתנה היום, י"א שבט תשפ"ו, 29 ינואר 2026, בנוכחות הצדדים.